



LA SOCIETAT NECESSITA UNA EDUCACIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT

■ **UCEV**
Unió de
Cooperatives
d'Ensenyament
Valencianes
som **COOP**erativa

declaració EDUCATIVA 10



Ara fa 10 anys, a propòsit de l'inici de la sèrie de Declaracions Educatives de la UCEV, fèiem públic el desig “que la nostra veu s'escolte: perquè ens preocupa el que ocorre al nostre voltant i perquè ens sentim en l'obligació de tractar de contribuir a millorar les coses”. Fidels a aquest desig, hi hem dit la nostra amb cada Declaració i, enguany, n'arribem a la dècima amb una reflexió que difícilment podria exemplificar més nítidament aquella voluntat de contribuir a la millora d'allò que ens envolta.

Com ens situem davant els reptes globals que els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) assenyalen? Quines respostes podem donar a la crida per eixe compromís amb la sostenibilitat que l'Agenda 2030 planteja? I, finalment, el que és més important per nosaltres: com podem fer d'aquesta eina de canvi que és l'educació un element fonamental que ajude a deslliurar un món millor (això és, just i inclusiu) per a tothom?

Algunes de les respostes a aquests interrogants apareixen ben definides en el text que segueix. Sabem, però, que els continguts i conclusions d'aquesta Declaració a penes són un pas (conscient, il·lusionat) en el camí de consecució dels ODS. Caldran més respostes, caldrà, tal com apunta el text, “més pensament crític” i “més esforç ètic i pedagògic”. Per això esperem que la nostra 10a Declaració no sols siga útil per fer sentir la veu del cooperativisme educatiu, sinó també per estimular la reflexió, el debat i el compromís amb els reptes que, indefugiblement, afrontem com a éssers humans i també com a ciutadanes i ciutadans.

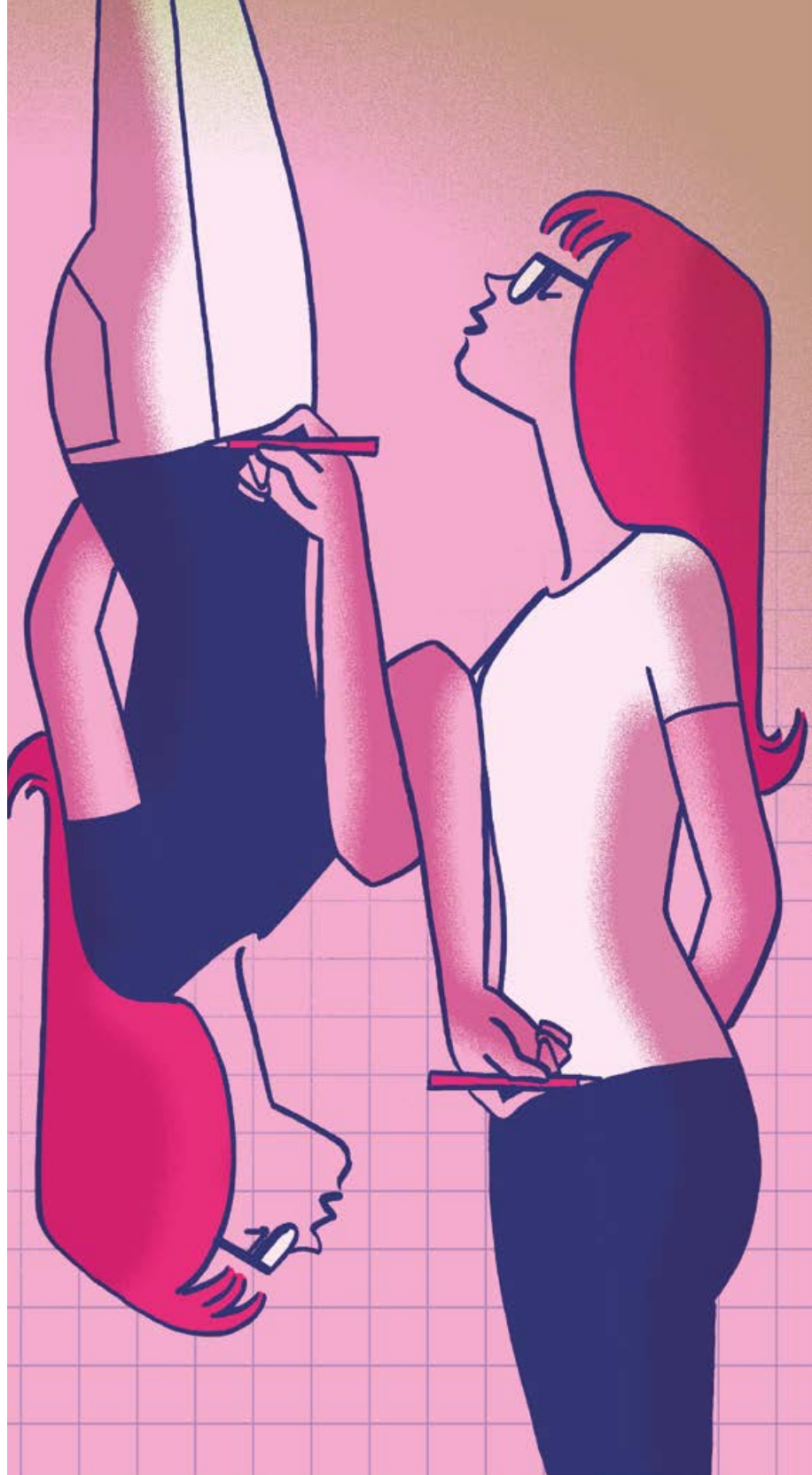
declaració
EDUCATIVA



PER QUÈ UN COMPROMÍS AMB ELS ODS

L'Agenda 2030 és un “Pla d’acció en favor de les persones, del planeta i de la prosperitat” impulsat per les Nacions Unides. Conté 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que “són de caràcter integrat i indivisible i conjuguen les tres dimensions del desenvolupament sostenible: l’econòmica, la social i l’ambiental”.¹

¹ Nacions Unides, Resolució A/RES/70/1, *Transformar el nostre món: L’Agenda 2030 del desenvolupament sostenible*. Adoptada per l’Assemblea General el 25 de setembre de 2015, aquesta Resolució conté la definició completa del conjunt d’ODS.





Amb aquesta desena Declaració la UCEV proclama el seu compromís amb els ODS, alhora que posa en relleu la necessitat d'incorporar-los, d'una manera més sistemàtica i crítica, en els objectius educatius i en les pràctiques de gestió que el cooperativisme educatiu desenvolupa amb un determinat esforç ètic i pedagògic.

Aquest compromís no el vivim com si fóra sobrevingut o aliè, sinó com una felicitat i prometedora trobada entre la fórmula cooperativa de la nostra activitat educativa i empresarial i els passos que va esforçant-se a fer la humanitat per a construir un món que corregisca el desequilibri entre l'immens poder humà, aconseguit gràcies al desenvolupament tecnològic i científic, i la fragilitat de la vida humana.

Constatem que les formes de vida degudes a l'avanç tecnològic i científic no van acompanyades d'un progrés ètic i social similar. Cada dia és més evident que la fórmula hegemònica d'activitat econòmica, social, política i cultural anomenada capitalisme s'ha convertit en una amenaça per a l'ecosistema del nostre planeta, la prosperitat de les societats, l'aspiració a la felicitat de les per-

sones i la consolidació d'un món de pau, que és tant com dir en un món excloent i injust.

El cooperativisme no ha de ser indiferent a la realitat d'una humanitat que es fa mal a si mateixa i al nostre planeta, com unions de científics i humanistes adverteixen. Els problemes que tenim al davant requereixen solucions basades en un canvi de soca-rel, o siga *radical*, en les idees, en les actituds, en els hàbits. Requereixen més pensament crític, més afany ètic, més compromís, més aliances. I requereixen també una transformació de l'educació que faça possible l'emergència d'una societat crítica, apoderada i conscient dels seus drets i dels legítims anhels que se'n deriven.

Els ODS representen un marc i un llenguatge globals, comuns, que han de permetre un diàleg que impulse la construcció compartida d'aqueix *altre* món que volem. Com assenyala l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI), la clau per a aconseguir-ho és el poder transformador del cooperativisme, fonamentat en la pràctica efectiva dels seus principis i valors.





QUINA SOSTENIBILITAT? PER UNA AGENDA 2030 TRANSFORMADORA

L'Agenda 2030 presenta la sostenibilitat com un equilibri entre tres dimensions del desenvolupament: l'econòmica, la social i l'ambiental. Bo i assumint aquesta conceptualització, pensem que l'avanç en la consecució dels ODS exigeix una lectura crítica d'allò que entenem per sostenibilitat.

No és possible mantenir el mateix discurs i les mateixes visions en favor d'un desplegament efectiu de l'Agenda 2030 amb models econòmics divergents. És per això que apostem per fomentar models de gestió econòmica i social alternatius que promoguen eficaçment el desenvolupament dels ODS.

L'alternativa econòmica basada en el cooperativisme (moviment social, econòmic i cultural) naix precisament com un model d'arrel democràtica que té la dignitat humana com a valor principal i prioritari que ha de regir l'activitat econòmica i tota la societat.

En conseqüència, apostem per un desplegament transformador de l'Agenda, que siga susceptible d'aplicar-se globalment, però també localment, fent-se present en l'entorn

immediat de tots els agents implicats. Un desplegament, doncs, que faça de la dignitat humana l'element central de les tres dimensions constitutives de la sostenibilitat.

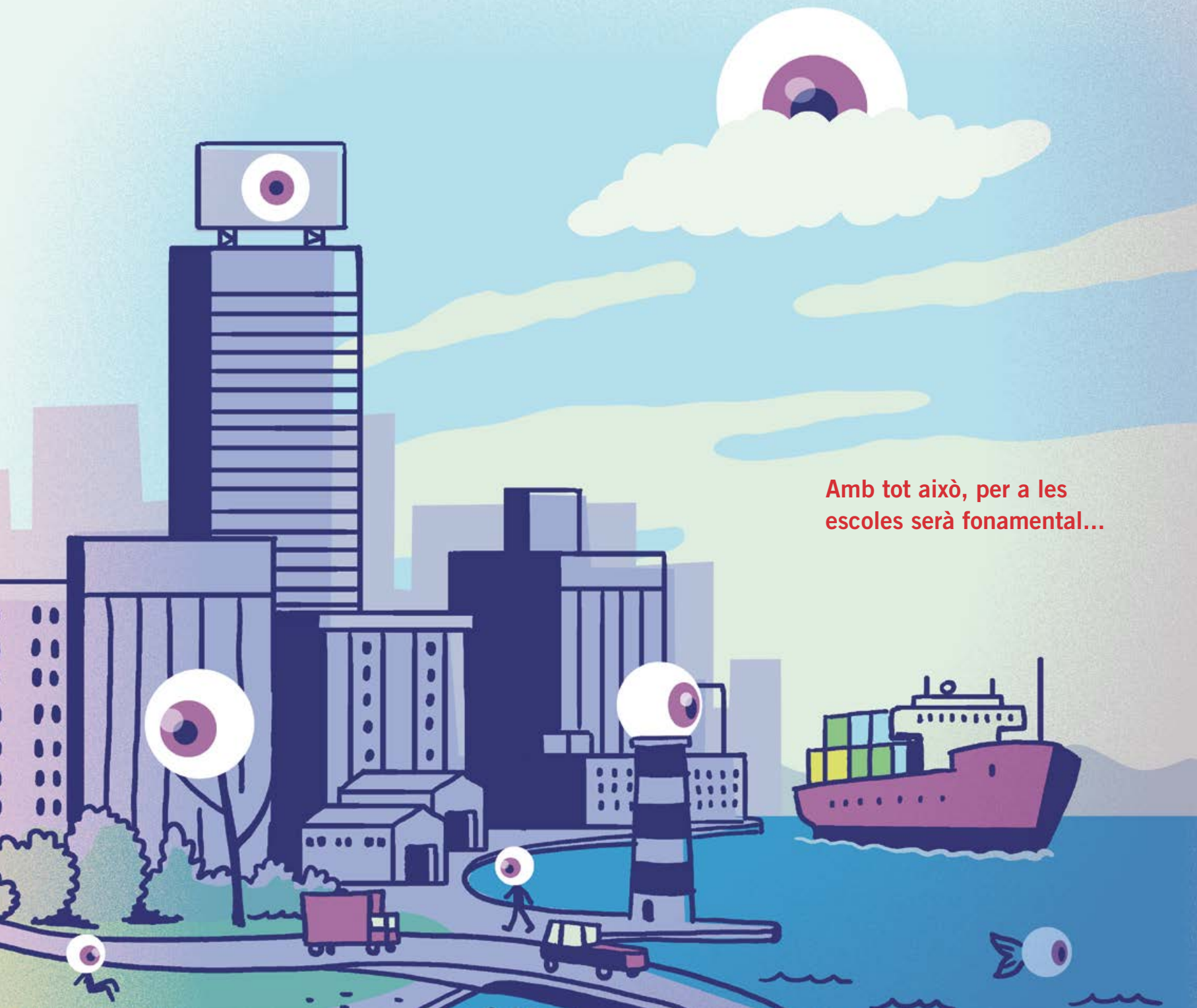
UNA EDUCACIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT

L'Educació, considerada tant un dret fonamental com un bé públic, ocupa un lloc central en l'Agenda. Concretament, l'ODS 4 proposa de "garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom".

D'acord amb el caràcter transversal que l'educació té en l'Agenda, cal bastir una educació en la sostenibilitat que, emmarcada explícitament en un model d'inclusió, assegure a tothom aprenentatges eficaços i forme ciutadanes i ciutadans compromesos activament en la millora de l'entorn propi.

Doncs bé, aquesta educació necessita, en tots els àmbits, una perspectiva que reconega la diversitat com un tret humà essencial i un valor propi. És aquesta perspectiva, base per a educar i aprendre a conviure en la diversitat, la que ha d'orientar i estimular l'actitud crítica pertinent envers les situacions de desigualtat.





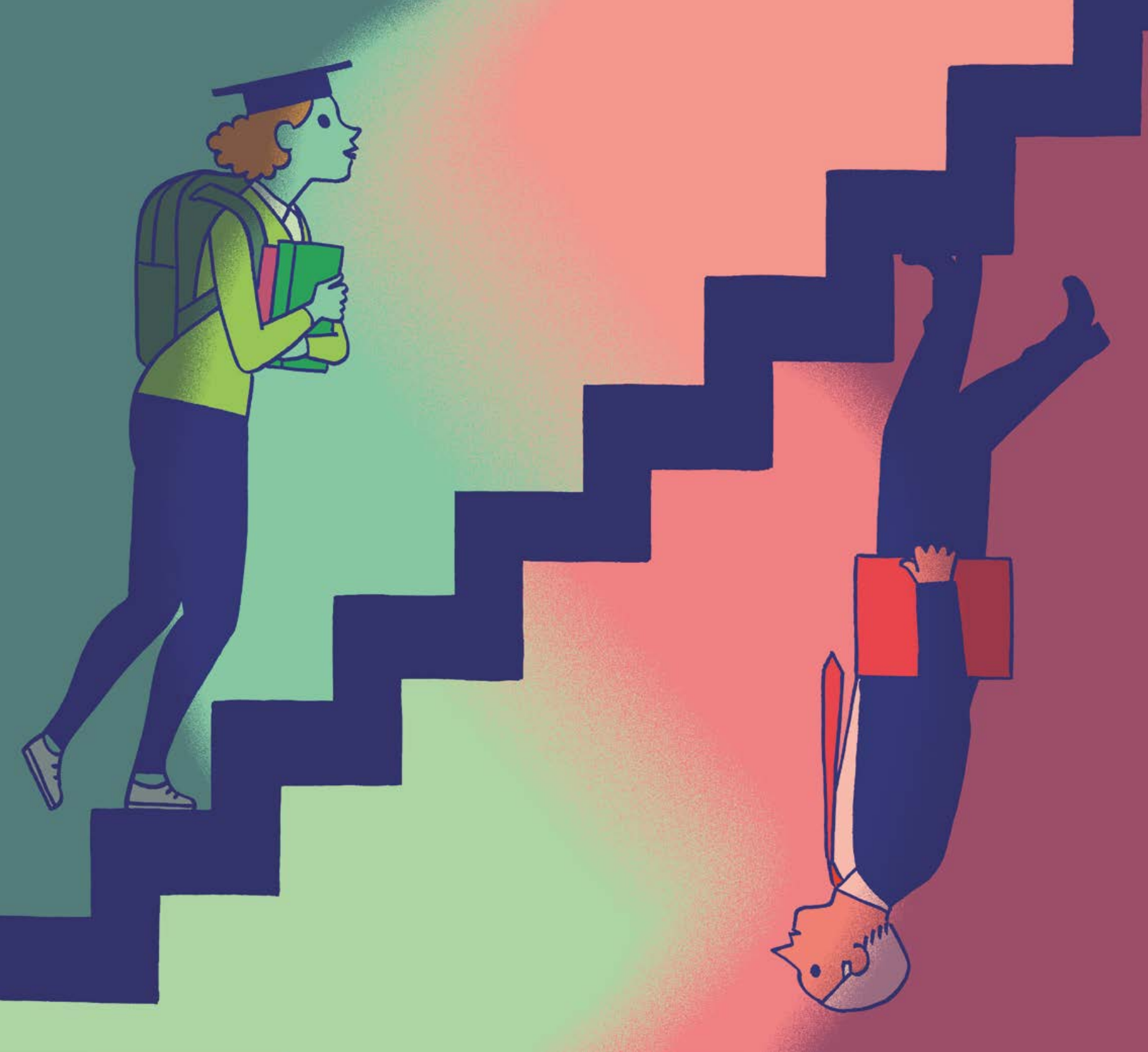
**Amb tot això, per a les
escoles serà fonamental...**



- 1** Alinear explícitament amb els ODS objectius, actuacions i metodologies ja presents en els projectes educatius.
- 2** Afavorir espais vius d'aprenentatge i d'experiència al voltant dels ODS per tal de desenvolupar, com més va més, accions sostenibles, amb la implicació de tota la comunitat educativa.
- 3** Recuperar els vincles culturals i afectius amb cada entorn a base d'accions específiques que no es limiten a afavorir-ne el coneixement, ans moguen els centres educatius a actuar-hi.
- 4** Integar i aplicar metodologies i pràctiques que assegurin l'apoderament de l'alumnat i la participació assembleària de la comunitat educativa.
- 5** Promoure la coeducació per aconseguir una societat igualitària i fer que la igualtat de gènere siga una realitat.
- 6** Promoure la consciència i la pràctica del consum responsable i la sobirania alimentària, desenvolupant en els i les alumnes hàbits i actituds que els ajuden a adaptar-se als canvis que necessàriament implica un ús sostenible dels recursos.



- 7** Treballar integralment per una gestió adient dels recursos sobre la base d'una perspectiva ecològica i sensibilitzar les comunitats educatives sobre la realitat del canvi climàtic i la manera de reduir-ne efectes.
- 8** Fomentar la implantació d'una educació cooperativista que permeti d'assajar i de fer realitat un model alternatiu de relacions econòmiques i humanes.
- 9** Establir indicadors de referència per a avaluar d'una manera continuada el grau de compliment dels ODS.
- 10** Teixir aliances efectives entre centres educatius, amb l'administració i al si de la societat civil que facen avançar transversalment i coordinada la consecució dels ODS.



Publicació realitzada per:

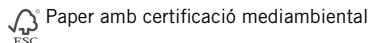


C/ Arquebisbe Mayoral, 11
46002 València
Tel: 96 352 13 86
Fax: 96 351 12 68
C. e.: ucev@ucev.coop
Web: www.ucev.coop

Il·lustracions:
Paco Roca

Disseny Gràfic:
Pablo Mestre & Associats, Coop.V.

Impressió:
Solucions Gràfiques, Coop.V.



Paper amb certificació mediambiental

100% RECICLAT / *RECICLADO*

D.L.: V-1322-2019

1a Edició: 04 / 2019
© UCEV: 2019

Patrocina:

Col·laboren en l'edició:



- 1**  **LA SOCIETAT ACTUAL NECESSITA UNA ESCOLA INCLUSIVA**
LA SOCIEDAD ACTUAL NECESITA UNA ESCUELA INCLUSIVA
2009 · Il·lustracions: LaGRUAestudio
- 2**  **LA SOCIETAT NECESSITA UNA ESCOLA PLURILINGÜE**
LA SOCIEDAD ACTUAL NECESITA UNA ESCUELA PLURILINGÜE
2011 · Il·lustracions: Miguel Calatayud
- 3**  **LA SOCIETAT NECESSITA MESTRES ÈTICAMENT COMPROMESOS**
LA SOCIEDAD NECESITA MAESTROS ÈTICAMENTE COMPROMETIDOS
2012 · Il·lustracions: Vicent Ramon Pascual
- 4**  **LA SOCIETAT NECESSITA CENTRES EDUCATIUS COMPROMESOS AMB EL FUTUR**
LA SOCIEDAD NECESITA CENTROS EDUCATIVOS COMPROMETIDOS CON EL FUTURO
2013 · Il·lustracions: Aitana Carrasco
- 5**  **LA SOCIETAT NECESSITA ESTIMAR L'EDUCACIÓ INFANTIL**
LA SOCIEDAD NECESITA ESTIMAR LA EDUCACIÓN INFANTIL
2014 · Il·lustracions: Ada Sinache
- 6**  **LA SOCIETAT NECESSITA UNA FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A LA VIDA**
LA SOCIEDAD NECESITA UNA FORMACIÓN PROFESIONAL PARA LA VIDA
2015 · Il·lustracions: Artur Heras
- 7**  **LA SOCIETAT NECESSITA LES COOPERATIVES D'ENSENYAMENT**
LA SOCIEDAD NECESITA LAS COOPERATIVAS DE ENSEÑANZA
2016 · Il·lustracions: Malota
- 8**  **LA SOCIETAT ACTUAL NECESSITA UNA ESCOLA INCLUSIVA**
LA SOCIEDAD ACTUAL NECESITA UNA ESCUELA INCLUSIVA
2017 · Il·lustracions: Mengua
- 9**  **LA SOCIETAT NECESSITA UNA GESTIÓ EFICIENT DELS CENTRES EDUCATIUS**
LA SOCIEDAD NECESITA UNA GESTIÓN EFICIENTE DE LOS CENTROS EDUCATIVOS
2018 · Il·lustracions: Mai Hidalgo
- 10**  **LA SOCIETAT NECESSITA UNA EDUCACIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT**
LA SOCIEDAD NECESITA UNA EDUCACIÓN PARA LA SOSTENIBILIDAD
2019 · Il·lustracions: Paco Roca



“ Els problemes que tenim al davant requereixen solucions basades en un canvi de soca-rel, o siga *radical*, en les idees, en les actituds, en els hàbits. Requereixen més pensament crític, més afany ètic, més compromís, més aliances. I requereixen també una transformació de l'educació que faça possible l'emergència d'una societat crítica, apoderada i conscient dels seus drets i dels legítims anhels que se'n deriven. ”